שוואכס השערות פאר דער צוקונפט

פון ש. ג.

„ארבייטער, מענער וועלכע אר־בייטן מיט זייערע הענד אדער מיט זייערע קעפּ, וועלן זיין די אמת'ע פיהרער פון דער וועלט נאָך דער מלחמה. נאציאָנען וועלן ניט ווערען אנגעפיהרט און רעגיערט פון מענשען וועלכע זיינען אריסטאָקראטען פון געבורט אדער אריסטאָקראטען פון קאפיטאל. די אריסטאָקראטען פון דער צוקונפט וועלן זיין מענער וועלכע האָבען זיך אויסגעצייכענט אין בזנעס אדער אין אנדערע ריכטונגען און וועלכע האָבען אויף דעם געביעט פון זייער טעטיגקייט בייגעשטייערט צום וואחלשטאנד פון זייער לאנד אדער די מענשהייט.

„א מעהר גלייכמעסיגע פערטייל־ונג פון די בעלאוינונג פאר ארבייט און דיענסט וועט קומען. אבער דאס וועט קומען, גלויב איך, אין דער פאָרם פון עוואָלוציאָן און ניט פון רעוואָלו־ציאָן".

דיעזע ווערטער האט לעצטענס גע־אָנט טשארלס שוואב, דער שטאָהל־עניג ווערכער אין איצט אנקעל סעם'ס ביזנעס בויער, אן וועמעס ארבייט עס זיינגט אזוי אפ אמעריקאָ'ס אין די לעטיס זעט אין דער וועלט מלחמה.

מר. שוואב האט געזאגט די אויר־ענדערמאָהנטע ווערטער אום צו פער־יכטען זיינע רייד פון עטליכע מאָ־אט צוריק ווען ער האט געמאכט די אראויסזאגונג דאס אין דער נאהע־ער צוקונפט וועט דער ארבייטער לאס רעגיערען די וועלט. דאס האט געמאכט דעם איינדרוק אז מר. שוואב וז געוואָרען א רעוואָלוציאָנער און ר האט געפונען פאר נויטיג צו פער־יכטען זיינע ווערטער. וואס ער האט געמיינט צו זאגען איז געווען דאס אין ער צוקונפט וועט די וועלט רעגיערט ווערען פון די וועלכע אחבייטען מיט זייערע הענד אדער מיט זייערע קעפּ". און צו דיעזען קלאס געהערען די קא־פיטאלאנען פון דער אינדוסטריע אזי־ט ווי די איינפאכע ארבייטער. ער וויבט אין א מעהר גערעכטע פאר־טיילונג פון רייכטומער. אבער דאס זו קומען אויף דעם וועג פון עוואָלו־אָן און ניט דורך רעוואָלוציאָן.

פון דיעזען פירוש צו זיינע פריי־נדרינע רייד שיינט טשארלס שוואב ווערליך ווייט פון צו זיין א רעוואָ־ציאָנער, אזוי ווייט ווי עס איז שייך די בעדינגונגען אין אמעריקא וואו עס ט ניט קיין אריסטאָקראטיע בוט, נאר בלויז אן אריסטאָקראטיע ן קאפיטאל. אריינגעהמענדיג אין ם קלאס „ארבייטער", וואס וועלען נגערען די לאנד אין דער צוקונפט, יך די טעטיגע קאפיטאלאנען פון אינ־דוסטריע, זאָגט ער נביאות פּראקטיש אויף א זאך וואס עקזיסטירט אויך איצט. די גרויסע אמעריקאנער קא־פיטאליסטען וועלכע האָבען געשפּיעלט אדער שפּיעלען א גרויסע ראָלע אין לאנד זיינען ניט די וועלכע האָבען גע־ירשט זייערע פאָרמעגענס פון זיי־ערע טאטעס נור די וועלכע האָבען זיך פון פּראָסטע ארבייטער פאר די גיזדע־רינסטע וויידושעס ארויפגעאַרבייט צו דער העכסטער עקאָנאָמישער שטופע. מר. שוואב אליין איז אייגער פון זיי. דאגעגען די מיליאָנערען וועלכע זיי־נען ניט קיין „טוער" נאָר לעבען פון די גרויסע חכנסה פון זייערע ריזיגע פאָרמעגענס איבען ניט אויס קיין איינ־פלוס אין לאנד, ניט די איינציגע איינאָהמע פיעלייכט פון דעם יונגען ראָקפעלער.

אין דעם זינען פון „אריסטאָקראָ־טיע פון ארבייט" ווי מר. שוואב פאר־שטעהט עס, איז זיינע נביאות פאר דער צוקונפט ניט מי יודע ווי ראדי־קאל און אויך ניט גאר אריגינעל; די וועלכע האבען איהם קריטיקירט פאר זיינע רעוואָלוציאָנערישע ווערטער זיי־נען בעגאנגען אן אונגערעכטיגקייט גע־נען איהם: דאגעגען די וועלכע האבען איהם אפּלאָדירט אלס „רעוואָלוציאָ־נער", האבען געמאכט א גרויסען טעות. דאך אבער שטעקט עטוואס אין מר. שוואב'ס ווערטער וואס מוז אפּלאָדירט ווערען פון די אלע וועלכע גלויבען אין האָפען פאר א בעסערע צוקונפט פאר דעם ארבייטער קלאס נאָך דער איצטיגער מלחמה. די בעדייטונג פון מר. שוואב'ס נביאות איז ניט אזוי אין דעם געדאנקען וואס ער האט ארויס געזאגט, ווי אין דעם פאקט, דאס אזא מאן ווי ער, דער גרעסטער פון אלע קאפּיטאלאנען פון אינדוסטריע ווערט פאראויס א נייע אָרדנונג, וואס זאל זיין א גערעכטע און בעסערע פון דער איצטיגער.

טשארלס שוואב זעהט איין אז די אמעריקאנער ארבייטער וועלען נאָך דער מלחמה פאַרלאנגען א גרעסערען חלק אין דער רעגיערונג און אין די בעניפיטען פון זייער פּראָדוקציאָן און זיי וועלען עס אויך בעקומען, אויף וועלכען מאסשטאב און אין וועלכער פאָרמע קען מיט בעשטימטהייט ניט פאראויסגעזאגט ווערען פון זיינעם. עס קענען בלויז געמאכט ווערען משערות וועגען דעם, יעדער נאָך זיין געשמאק און פערשטאנד. עס איז אבער וויכטיג, דאס די דיינגענדע מענשען פון די פערשיעדענ־סטע ריכטונגען זיינען איינשטימיג אין דיעזען איינעם פּונקט און דאס פאר־שטארקט דעם גלויבען אין דער נאהענטער בעסערער צוקונפט פאר דער געזעלשאפט.

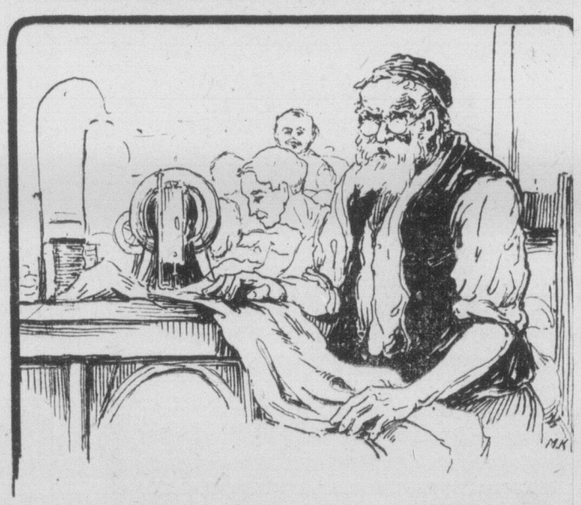

שפּארט אין דער יוגענד וועט איהר האבען אויף דער עלטער

ווי שלעכט איז ווען א מענש דארף ארבייטען צו פארדיענען אויף זיין לעבענס מיטעל ווען ער קומט אין די עלטערע יאָהרען, דאן ווען ארבייט איז פאר איהם א קללה. אייב ער וויל נאָר ניט אָנקומען צו קיין קצוה. ווארום ניט שפּארען יעצט אביסעל צו האבען געגען אויף דער עלטער.

דער בעסטער פּלאן צו שפּארען איז

אין סייווינג דעפּארטמענט פון מר.

ה. ווייַנבערג

BANKER

א אידישע אינסטיטוציע פאר אידישע דעפּאָזיטארס. דער זיכערס־טער פּלאן אונטער דער פערזענליכער פיהרונג פון א מענשען צו וועלכען איהר האט דעם פאלשטענדיגסטען צוטרויען.

מר. ה. ווייַנבערג

BANKER

אפיס 251־23 קווין סטריט וועסט

טעלעפאָן ערעלייך 3967

אפיס אָפען פון 10 מארגענס ביז 8 אוועגט.

דער זיי געזונד

פון ש. נעפאס

דער ליעבער מארגען איז היינט ווידער געקומען מיך צו באזוכען, מיין איינציגער פריינד איז ער, איך האב אים אזוי ליעב, אזוי שטארק ליעב האב איך אים.

מיט זיין נאאיוון שמייכעלדיגען „גוט מארגען" גיסט ער אריין אין מיין אומעדיגער נשמה אזוי פיעל האפנונגען, אין אומעדיגע ביינקשאפט.

אנטקעגען מיין פענסטער דער אלטער בוים מיט זיינע אסענדיגע קליידער, ער האט זיך אויך אבגעלעבט, די זון האט זיך פאנאנדער גענאסען אין אירע ווייכע און מילדע האלב פּורפּורנע ליכט און יעדעס בלאט פון דעם בוים שפּיגעלט מיט פיעל פארבינע פייערלאך, עפּעס וועקט דאס בילד אומעדיג־ווילליכע געפיה־לען אומעדיג־זיסליכע ערינערונגען.

א מחנה גערייכטע שאטענס האבען זיך פאנאנדער געשפּרייט לעבען די הייזער, און ווישען די שאטענס, האבען זיך אויסגעלעגט ווייכע ווייסע פּאסען און גראדע ליניען און אבגעזילבערט מיט זייער ווייסקייט די טראטואָרען און די פיערקאנטיגע שטיינער פון דעם וועג.

שא, שטיל, איז ארום נור דאס קיהלע־פיכער ווינטעל. טיט פון צייט צו צייט א בלאז, צווישען די צווייגען מיט די האלבטויטע בלעטער, און אומעדיגער זשומע רייסט פאנאנדער די טיעפע שטילקייט, און אנציזונג פאר־לען און פאלען די בלעטער אראב.

אין דעם שטילען בלעטער־פאל הערט זיך א האַרצרייסענדער זיי געזונד.

זייט געזונד אה שטאם אין צווייגען,
עס וואַרט אויף אונז דעם ווינטעלס וואגען,
אך, ווער ווייסט ווי ער וועט פירען,
אין זיי ווייט ער וועט אונז טראגען.

זייט געזונד איר שאטענס קילע
לאנג נאר אייך אונז וועט זיך בייגען
אויף דער שוואַרצער ערד אונז וועלען
קאלטע טראפּענס רעגען שווייגען.

זייט געזונד איר גאר'נע שטראַלען,
זייט געזונד איר אוועגדס שטערען,
אין די בלויע זומער שטאנדען,
פלעגט איר אונזערע תפלות הערען.

אבער איצט אויס זיסע תפלות
שרעק פון ווינטער קומט אנטקעגען
זייט געזונד מיר מיזען שיידען
אין זיך קליבען אין די וועגען.

וואס אונזערע לעגיאָנערען האבען געזעהען אין ענגלאנד

אידישער פּאטריאטיזם, אידיש ע לידען, די אויספירונג פון די לעגיאָנערען, דער ענטוזיאזם צווישען די אידישע סאלדא־טען

פון לעגיאָנער אלעקסאנדער ש איז

פּלימאוטהפּ ענגלאנד אויג. 14

ווערטער רעדאקטאר, פון "אידישען ווער־נאל".

איך פּרוביר אייך שרייבען צום ער שטען מאל, ווען מיר געפינען זיך אין ענגלאנד, און אפשר אייך אין א מאמענט ווען עס הערשט ארום מיר דער גרעס־טער ענטוזיאזם און פון דער גרעסטער באדייטונג וואס די מענשלעכע פּאָטאָזיע אמאליאן איז דער 40־טער "עקטיוו" קאן זיך פארשטעלען.

עס איז איצט האלבע נאכט. אונזער סוירווים, ראיעל פיוזעליערס". דער באטאַ־ליאן באשטעהט אין נאנצען פון אידישע וואלונטירען פון אלע פיר עקען פון דער וועלט. דער קאמאנדיר איז א באריטע פערזענליכקייט אין מיליטערישע קריי־זען, דאס איז א אידישער סאלדאט אויף וועמען עס ליגט אויסצוגאסען די נאנצע כאראקטעריסטיק פון אונזערע אמאליגע מאקאבעער. ער האט דעם ראנג לייט־נאנט קורנעל. זיין נאמען איז ד. פ. סעמיוועל. ער האט אויך א מעדאל מיט'ן אויפשריפט ד. ס. א. (דיסטינגווישט סערוויס אָרדער: פון אויסצייכנונג פון גוטער דינסט). דעם ראזיגען מעדאל האט ער גע־קראגען פאר זיינע העלדענטאטען אין פראנקרייך.

אחוץ דעם וואס איך האב פשוט ניט די צייט אייך אפּצושילדערען א בילד פון'ם איצטיגען מאמענט, נאר אפילו די גרעסטער קינסטלער האטן וואלט ניט גע־ווען אימשטאנד אייך צו געבען א געניג בילד פון דעם וואס מיר לעבען איצט אי־בער.

אין קעמפּ הערשט איצט די גרעסטע סצענעס און ענטוזיאזם וואס מענשען קא־נען זיך נאר פארשטעלען, די פארטיי־בענדע יובעל געשריען, די פארשידענע אידישע פאלקס לידער, וואס ווערען גע־זונגען איבער'ן נאנצען קעמפּ דערגרייפען געוויס ביז די טויערען פון הימעל.

שוין צוויי טעג זו אונזער קעמפּ האט געקראגען א באפעהל צו זיין גרייט אפּצופאָרען. און די נאנצע צוויי טעג שטעלט מיט זיך פאר אונזער קעמפּ אזא מין בילד, וואס עס איז פשוט אונמעג־ליך צום באשרייבען, דאס איז א יאריך פון טויזענטער מענשען, מען לויפט, מען ליאדעמט, מען פאקט, מען וואַרפט אוועק מען נעהמט אריין וואס מען דארף, אבער אין דערזעלבער צייט געהט אלעס אין א גרויסער אָרדנונג, און מיר זענען שוין באלד פארטיג צו געזעגענען זיך מיט ענגלאנד.

אונזערע טאראנטער "באיס" זע־נען געווען אויף אורלויב אין לאנדאן, און אלע האבען זיך צוריקגעקעהרט עס פעהלט ניט קיין איינציגער.

אויף אונזער באזוך אין לאנדאן האט די אידישע באפעלקערונג, גענעבען אונז א שעהנעם קבלת פּנים. דאס איז געווען דעם 9־טען אויגוסט, אונטער דער אויפ־זיכט פון דער לאנדאנער קהלה איז פאר אונז פארבאריט געווארען א גרויסאר־טיגער באנקעט, לוסיען וואולף איז גע־ווען דער פארזיצענדער, עס זענען אויך אנוועזענד געווען ארום א האלבען טויז אידישע אפיצערען, וועלכע האבען זיך אין דער לעצטער צייט טראנספערירט צום אידישען לעגיאָן, עס זענען געהאל־טען געווארען רעדען פון פארשידענע אי־דישע פארשטעהער און אלע האבען אנ־געוויזען אויף דער נייער אידישער עפּאכע אויף מיין באזוך אין לאנדאן האט איך געזעהען הארץ־דייסענדע בילדער, ווי א צאל פון אונזער שוועסטער און ברי־דער געהען ארום בלינדע אין פארוואונ־דעטע פון די זעפּעריז אויבערפאלען, וואס זענען געמאכט געווארען אין דער איסט ענד פון לאנדאן.

רעדענדיג מיט אזעלכע פארוואונדעד־טע פיהלט מען ווי אין יעדען ווארט וואס זיי רעדען ארויס ליגט א פארבי־טערטקייט געגען דער דייטשער מארד־מאשין. און אלע האבען אונז געבענשט מיט דער איינציגער ברכה, צו טריאומפיר־ען איבער דער דייטשער מאכט.

נאך א טרויריגע באגעגניש האב איך געהאט אין לאנדאן, ווען איך האב געזעהען אז די נאנצע פּועלי־ציון פארטיי איז ענגליך געגען דעם אידישען לע־גיאָן. עס איז נאר קיין פארלייך, ניטא צו דער מוטיגער באלטונג פון די אמערי־קאנער פּועלי־ציוניסטען בנוגע דעם אי־דישען לעגיאָן.

צום גליק איז נאר דאס וואס זיי זענען ניט פיל אין צאל. און טראצדעם וואס זיי מאכען א גרויסען טומעל, ווערען זיי אבער פארשלונגען אין פארגליך מיט דער גרויסער מאסע אידען, וועלכע שטעהט מיט אונז.

דאס אידענטוס פון ענגלאנד האט געמאכט פאר זיך א נאמען מיט זייער זעלבסט אויפאפערונג. פאר'ן צוועק פון דער מלחמה, אז אלע אידען מעגען זיין שטאלץ מיט דעם.

געהענדיג איבער וויהייט שעפעל בין איך עטליכע מאל צוגעגאנגען צו אידישע קינדערהאר־ן און מיך פאנאנדערגערעדט מיט זיי, נאר מיינע ערשטע פאר פראגען האבען מיר קליינע אידישע קינדערלאך מיט ארויססטארטשענדיגע גרויסע אידי־שע איינגלאך געענטפערט: "מיי פאפּא איז אין פראנקרייך. אז מיינע צוויי ברי־דער זענען אויך דארטען.

איינער א בריליאנטען שעהן מיידע־לע האט אויף מיר געמאכט א שווערען איינדרוק. ווען זי האט מיט א טרוירי־גען פּנים מיר גענומען דערצעהלען דאס אירער א ברודער ליגט א פארוואונדעטער אין פראנקרייך, און אז זי האפט אז ער וועט באלד אהיים קומען. ער געפינט זיך שוין דארטען זינט די מלחמה איז אויס־געבראכען.

קרבנות פון'ם אידישען פאלק אין די אינ־טערעסען פון די אלייאירטע מל כות.

עס איז זיכער אז דאס פאלק איז געגערדע ווייסט נאר ניט וואס די מלחמה באטייט דא אין ענגלאנד, די לאסט וואס דאס ענגלישע פאלק טראגט איז נאר ניט באגרייפליך אין קענערע. און דאך, פרעגט מען ביי א הויגען מענשען, ניט אקטענדיג א מאן אדער א פרוי, ווענען זייער שטעלונג צו פרידען, און דער איינ־ציגער ענטפער קומט פאנאנטאן: "מיט דייטשלאנד איז אונמעגליך שלום אידער דער מיליטאריזם וועט אין גאנצען צו־בראכען ווערען. עס געפינט זיך א צאל לענסדאון־נאכפאלגער אבער זיי זענען זעהר וועניג אין צאל.

איך וויל אויך ביי דיזער געלעגענ־הייט דערמאנען א פאר ווערטער ווענען אונזערע טראנטער "באיס". איך מעג מיט זיכערהייט זאגען דאס זיי האבען פאר זיך פארשאפט א ניט־פארגלייכליכע רעפּוטאציע. זייער אידיאליזם און אויס־נאמסנטע אויפפירונג ווערט באוואונ־דערט אין נאנצען קעמפּ. די טראנטער אירען מענען באמת זיין שטאלץ מיט זיי, עס איז אייך זיכער דאס זיי וועלען דורכ־ארויסגעשיקטע דריי הונדערט דאלאר פאר די טראנטער לעגיאָנערען, אמת דאס געלט האבען מיר נאר ניט. אבער איר קאנט זיכער זיין, אז מיר ערוואַרטען דאס מיט'ן גרעסטען חשק. נעכטען האבען אונזערע טראנטער גרופּען צום ערשטען מאל ערהאלטען די לאנגערוואַרטעטע ברוף פון דער הייס. און מאנכע האבען אזש געשפּרונגען אין דער לופטען פאר שמחה. די גרעסטע צאל פון אינז האבען געקראגען ברוף. איך אליין האב געקרא־גען ניט וועניגער פון זעכצעהן ברוף.

וועגען אונזער רייזע איבער'ן אט־לאנטיק וואלט געווען א סך צו דערצעהלען אונזערע טראנטער פריינט. מיר האבען געמאכט די רייזע אין וועניגער צייט ווי ערוואַרטעט. דאס וועטער איז געווען שעהן, אין מיר האבען זיך געפיהלט אלל־שטענדיג זיכער.

איינמאל, זייענדיג אין מיטען אט־לאנטיק האט זיך יא באוויזען א גרויס־ען אבער דאס איז געווען ניט מעהר ווי א שפּאס פאר אונז. אונזער טראנספּארט האט באלד געעפענט פייער אויף א דאר־דאס פון זעקס מייל קוואדראט און עס איז געווען זיכער דאס די סובמארינען איז געווארען.

דער טראנספּארט וואס מיר זענען געפאָרען איז געווען דער גרעסטער עס זענען געווען 29 שיפען, אין ארום זעכציג טוזענט אמעריקאנער אין קענערע פאל דאטען.

ווען מיר זענען אריינגעקומען אין דער געגענד פון די סובמארינען האט אונז ארומגעריגעלט א גרויסער פלאט פון פיר־ען זייער מיסיע. צווישען אלע מיט־גלידער פון קעמפּ זענען די טראנטער צום מעהרסטען פאפּולער. מן סברים ציט־ראן אויל־בוים. מ. סיגעל. א. סאלאמאן. און ביינבוים באזוכען נ. סי. א. קלאמען און נאר איז גיכען וועלען מיר פון זיי הערען אלס אפיצערען אין אינזער באטאַ־ליאן.

קאמעראד קארלאווסקי האט היינט ערהאלטען א טעלעגראמע פון'ם רויטען מגן דוד לאזענדיג אים וויסען וועגען צושטערערע. יספּליה־מאשינען וועלכע האבען אונז אפּגעפירט ביז אין ענגלי־שע וואסער. די לופט מאשינען האבען אויף דער נאנצער רייזע באוויזען די גרעסטע קונצען אין דער לופטען און מיר האבען געראטען די שעהנסטע פארשטעלונ־גען. די שעהנע לבנה געבט וואס מיר האבען געראטען אייפ'ן יס זענען נאר ניט צום באשרייבען.

אויב איר ווילט אונז טון די גרעסטע טובה וואס איר קאנט. דאן זעהט צו בע־איינפלוסען אונזערע פריינט צו שרייבען אונז בריף און וואס אפטער. דורך דעם וואס מיר ערהאלטען בריף פון אונזערע פריינט ווערט אונזער "מאראל" אביסעל דערהאלטען.

איר מעגט אויך לאזען וויסען דורך

(פארזעצונג אויף פיידזש 6)

קעש אויב איהר האט

YOLLES

HIGH CLASS FURNITURE

קרעדיט אויב איהר פאר־לאנגט

379-81 Queen St. West

ערב יום-טוב ספּעשעלס

קומט א קוק טון דעם ערב יום טוב אויספארקויף

פון ל. יאלאס

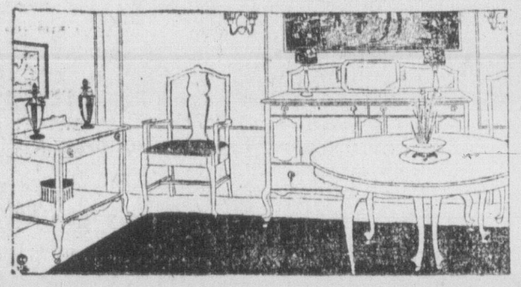

ספּעציעלע פּרייזען אויף דיינינג רום סעטס

סיגלאס בלעק וואלנאט רעגי־לאר פּרייז 255

ערב יום־טוב פּרייזען $185

א זאך וואס פאסירט בלויז אנ־פאנג גיי יאהר,

דער ווינטער קומט, איהר דארפט א סטאוו. אין א סטאוו וועלכער ניצט וועניג קויהלען, ווי־ל בערט ניט, קאָכט אין באקט צוזאמען, ברענט אויף געז מיט קויהלען צוזאמען, דאן כומט זעהען דעם

העפי טאאט סטאוו

ל. יאלאס איז דער איינציגער אידישער אגענט פאר די סטאווס, און איהר קענט זיכער זיין דאס ווען איהר קייפט אזא סטאוו פארזארגט איהר אויך אויף'ן ווינטער מיט עפּעס גוטעס.

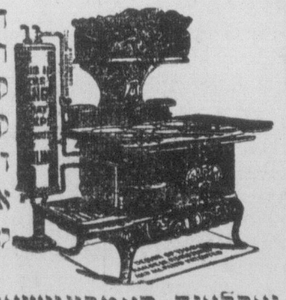

העפי טהאט סטאווס און רענדזשעס
רעגאר פאוואריט סטאווס און רענדזשעס
קירבעז " " "
קענעדיען דזשועל געז רענדזשעס
דיטראָיט דזשועל קאמבינייזשאן
איהר קענט קאכען אין באזען מיט קייקען אוז געז
לאורעל קאמבינייזשאן איהר האט צוויי סטאווס
אין איינעם

גארלאנד קאמבינייזשאן איהר האט צוויי סטאווס אין איינעם
פּעניינטיור קאמבינייזשאן סטאווס געמאכט אין קענעדע
עמפּיער לאנס פון פערשיעדענע געז רענד. און געז פלעיטס

יעצט איז די בעסטע צייט. אין ל. יאלאס גיט אייך דאס בעסטע געלעגענהייט צו קייפען פארניטשור פאר אזעלכע פּרייזען, בילליגער ווי איהר זעלבסט דענקט. גיט א טראכט וועגען דעם מיר דעליווערען די געקייפטע פארניטשור דעם זעלבען טאג.

פערגעסט נישט דאס מיר נעמען אן אייערע וויקט ארי באגדס און מיר גיבען אייך די פולע ווערט פיר זיי איהר דארפט נישט פערליערען קיין דיסקאונט

ל. יאלאס 379-81 קווין וועסט

Tel. Adl. 437 438